

Yngve Karlsson går i pension

En sann hedersdoktor

PORTRÄTT: JAN GUSTAVSSON

Yngve Karlsson, som 1979 efterträdde Åke Thomson som redaktionschef på Läkartidningen, går i pension vid millennieskiftet. Under de senaste åren har han som medicinsk huvudredaktör lett och samordnat arbetet inom den medicinska redaktionen, där redaktörernas antal under Yngves tid har ökat från två till nuvarande sju.

Cheferna för medicinska tidskrifter har i allmänhet varit läkare, men år 1965 valde Läkarförbundet att i stället tillsätta journalister i redaktionsledningen för sin facktidsskrift. Detta gav onekligen tidningen ett lyft, men för att arbetet skulle fungera krävdes att redaktionschefen kunde bygga upp ett kontaktnät med professionen. Dagstidningsjournalisten Åke Thomson lyckades utomordentligt med detta. Vi på den då lilla medicinska redaktionen var inte heller oroliga för att tidningen skulle förlora medicinsk kompetens när Åke vid sin pensionering ersattes av ytterligare en journalist. Yngve hade nämligen sedan flera år skolat in sig på Nordisk Medicin, en tidning som på den tiden var vid fullt liv. Med hans fackkunskaper därifrån

gick stafettväxlingen utan tempoförlust, och han har sedan fortsatt med högt tempo varv på varv. För det dagliga arbetet på redaktionen har gällt »först in, sist ut».

Yngve har arbetat tillsammans med fyra chefredaktörer: Sven Forsse, Bosse Tolander, Mats Ekdahl och Bo Lennholm. Dessa har alla satt sin prägel på tidningen både vad gäller innehåll och redigering. Ansvar för det rent medicinska materialet i tidningen har dock vilat på Yngve och den medicinska redaktionen. Under de 20 åren har inte bara den medicinska redaktionen utökats, även referenterna har blivit fler och täcker nu fler specialområden än tidigare. På så sätt har granskningen av sakinnehållet i artiklarna förstärkts. Möjligheterna för författarna att få sina artiklar granskade av statistisk expertis har också förbättrats.

Många är de områden som genom Yngves försorg fått specialbelysning i tidningen. Ett av dessa är medicinska språkfrågor. Här har han dessutom under flera år varit aktiv i Svenska Läkarsällskapetets kommitté för medicinsk språkvård. Etiska läkarfrågor, liksom

etik för medicinsk publicering, har också legat honom varmt om hjärtat.

Uppskattningen av Yngves insatser för medicinsk informationsspridning i Sverige ledde till att han år 1994 utnämndes till medicinsk hedersdoktor i Linköping. Själv förnekar han, sin försynthet personlighet trogen, att han gjort något speciellt på tidningen. Han »har bara suttit och registrerat vad andra gjort».

För att kunna beskriva vad han betytt för arbetet med det medicinska materialet har jag därför frågat fyra läkare, som alla arbetat med honom i den medicinska redaktionen under 1990-talet.

Bertil Fredholm, farmakolog:

– Yngve har med själ och hjärta haft uppfattningen att det är värt att publicera en kvalitativt högstående medicinsk tidskrift på det svenska språket. Varje del av den långa processen fram till en färdig medicinsk artikel – från idé till tryck – har han behärskat och ägnat samma uppmärksamhet. Trots långa och hetsiga arbetsdagar, och pappershögar som uppfordrande tornat upp sig i arbetsrummet, har han alltid tagit sig

tid att hjälpa till. Jag hoppas ha lärt mig av Yngve hur man övertygar motvilliga skribenter.

Ingvar Krakau, allmänmedicinare:

– Han har en särskild sorts, mycket generös kreativitet och en sällsynt förmåga att lyfta fram intressanta idéer och tankar som andra har men kanske inte själva inser värdet av. Detta gäller inte minst hans granskning av manuskript, där han med osviklig säkerhet finner den viktiga kärnan (om sådan finns) och ger konstruktiva råd till författaren.

Jon Ahlberg, kirurg:

– Yngve har den unika egenskapen att kombinera intelligens och omfattande kunskaper med ödmjukhet och respekt för den person och det ämne han har att göra med. Själva har jag särskilt uppskattat hans omtanke om alla arbetskamrater. För medlemmarna i den medicinska redaktionen, som ju är ett

slags gäster i tidningens lokaler, kom Yngves varma välkomnande till manuskript högarna att få dessa att framstå som betydligt intressantare än de kanske annars vid en första anblick hade gjort.

Jan Wålinder, psykiater:

– Han har varit en målinriktad lagledare och mentor för den medicinska redaktionen; dessutom en lyhörd lyssnare. Medicinsk journalistik med basen i en holistisk grundsyn spelar här på elitserienivå. Han har blivit respekterad såväl inom hälso- och sjukvården som i vetenskapssamhället. I egenskap av medicine doktor honoris causa bär han – om än något motvilligt – sin doktorshatt med pondus, värdighet och elegans.

Uppenbarligen har Yngve lyckats skapa ett givande arbetsklimat såväl för medarbetarna i hela Läkartidningshu-

set som inom den medicinska redaktionen. Jag tror mig veta att han har trivts att arbeta med »kollegerna». Nu skall stafetten lämnas över, för säkerhets skull till två löpare–chefredaktörer. Efter 35 år får Läkartidningen – med Josef Milerad – åter en läkare i redaktionsledningen.

Detta tror jag är riktigt, och det skall bli spännande att följa vad det kommer att betyda för tidningens utveckling.

Yngve borde nu få pusta ut, men det finns risk för att många kommer att vilja utnyttja hans stora kunskaper inom det medicinska språkområdet. Hoppas dock att han äntligen får tid att gallra även skogen på det småländska hemmanet Brorsmåla och hinner med också sommarstugan i Roslagen.

Välkommen i det gröna!

Lars Räf

pensionerad medicinsk redaktör
Högtorp, Mellösa

Tack för mig!

När jag gör mitt bokslut efter 20 år på Läkartidningen är det tre ting jag vill säga:

För det första – tack – till läsarna och skribenterna som delat med sig av kunskande, esprit och kritik, till referenterna som troget gjort sin tjänst som inspiratörer och vetenskapens väktare, till arbetskamraterna som glatt, kritiserat och stöttat.

För det andra, som specerihandlaren när han överlätit butiken förr brukade skriva:

Jag ber att på det varmaste få rekommendera min efterträdare. Med en ledning som representerar hög medicinsk och journalistisk kompetens – chefre-

daktörerna Josef Milerad och Bo Lennholm – och rutinerade och kreativa medarbetare i alla led är Läkartidningen väl rustad att leva upp till läsarnas förväntningar under nästa sekel.

För det tredje – tack till de ledande i Sveriges läkarförbund, som genom alla år visat den respekt för redaktionens oberoende som krävs för att tidningen skall kunna fylla sin dubbla uppgift som medicinskt vetenskaplig tidskrift för *alla* läkare och som forum för orientering och debatt vilken öppet speglar den mångfald av åsikter som naturligt finns i en stor yrkeskår.

Yngve Karlsson

avgående medicinsk huvudredaktör